

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 13C/123/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615204088
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Šulaj
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2015:6615204088.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudcom JUDr. Jánom Šulajom v právnej veci žalobcu I. U., T. XX.XX.XXXX, U. H. Á. - I. Č.. XX, občan SR, zastúpený Ulianko & partners, s.r.o. so sídlom Zvolen, Nám. SNP č. 41, proti žalovanému Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky so sídlom Bratislava, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody vo výške 2 212,89 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Právo žalobcu na náhradu škody od žalovaného je dané.

odôvodnenie:

Žalobou zo dňa 31.03.2015, ktorá bola doručená súdu dňa 01.04.2015 sa žalobca domáha zaplatenia sumy 2 212,89 € od žalovaného na tom skutkovom základe, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci, odboru kriminálnej polície, oddelenia všeobecnej kriminality zo dňa 13.03.2012, ČVS: ORP-191/OVK-LC-2012 policajť podľa ust. § 199 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. (Trestného poriadku) v znení platných právnych predpisov rozhodol o začatí trestného stíhania a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol o stíhaní žalobcu ako obvineného z prečinu "krádeže" podľa ust. § 212 ods. 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestného zákona) a prečinu "porušovania ochrany rastlín a živočíchov" podľa § 305 ods. 1 písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, ktorú uznesením Okresnej prokuratúry Lučenec zo dňa 27.03.2012, sp. zn. 1Pv 152/12-4 prokurátor okresnej prokuratúry v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú. Žalobca si dňa 16.03.2012 zvolil za obhajcu JUDr. Radoslava Ulianka, advokáta a konateľa spoločnosti Ulianko & partners, s.r.o., ktorého písomne splnomocnil obhajobou v predmetnej trestnej veci až do jej právoplatného skončenia. Na podklade obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Lučenec bolo na Okresnom súde Lučenec vedené trestné konania pod sp. zn. 22T/5/2013. Trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo dňa 28.02.2013 sp. zn. 22T/5/2013 bol žalobca uznaný za vinného za prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa ust. § 305 ods. 1 písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona a odsúdený podľa § 305 ods. 4 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 1 rok, pričom výkon trestu mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmenečne odložený podľa ust. § 50 ods. 1 Trestného zákona na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. Proti tomuto trestnému rozkazu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odpor. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 15.10.2013, sp. zn. 22T/5/2013 bol žalobca v uvedenej trestnej veci na hlavnom pojednávaní uznaný za vinného zo spáchania prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona a odsúdený podľa § 305 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 1 rok, pričom výkon trestu mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmenečne odložený a podľa ust. § 50 ods. 1 Trestného zákona mu bola uložená skúšobná doba v trvaní 18 mesiacov. Proti rozsudku Okresného súdu Lučenec zo dňa 15.10.2013 sp. zn. 22T/5/2013 podal žalobca odvolanie v celom rozsahu. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.01.2014, sp. zn. 2To 2/2014 bol podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), d) Trestného poriadku zrušený

rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 22T/5/2013 a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec bola vrátená okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol, nakoľko rozsudok trpel vážnymi chybami a existovali pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 27.02.2014, sp. zn. 22T/5/2013 bol žalobca v uvedenej trestnej veci na hlavnom pojednávaní spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku, pretože nebolo dokázané, že spáchal skutok, za ktorý bol stíhaný. Ako je zrejmé, žalobca si v predmetnom trestnom konaní zvolil za obhajcu advokáta. Právo na obhajobu osoby, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie, je ustanovené ako jedna zo základných zásad trestného konania (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku). Uvedené právo je zakotvené aj v článku 50 ods. 3 Ústavy medzi právami na súdnu a inú právnu ochranu. Najvýznamnejšou časťou práva na obhajobu je právo obvineného zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo pred súdom (§ 34 ods. 1 tretia veta Trestného poriadku). Trestný poriadok teda umožňuje, aby si obvinený mohol na svoju obranu a obhajobu voči vznesenému obvineniu zavolať na pomoc osobu znalú práva, ktorá má teoretické znalosti práva a praktické skúsenosti s priebehom trestného procesu. Je to predpoklad, že v trestnom konaní budú na obranu obvineného uplatnené všetky oprávnenia, ktoré obvinenému umožňuje zákona uplatniť tak, aby obvinený, ktorý je nevinný nebol odsúdený, a v prípade, ak sa obvinenie zakladá na pravdivých skutočnostiach, obvinený nebol potrestaný prísnejšie, ako podľa zákona má byť. Žalobca zaplatil z titulu odmeny za poskytovanie právnych služieb v predmetnej trestnej veci sumu spolu vo výške 2 298,34 €, pričom pre úplnosť uvádza, že úkon právnej pomoci zo dňa 10.07.2012 v hodnote 63,58 € spolu so 7,63 € režijným paušálom a 20 % DPH si v tomto konaní neuplatňuje, takže celková uplatnená suma je 2 212,89 €. Jedná sa o odmenu obhajcu vypočítanú podľa Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorej sa neskôr ukázal ako nezákonný. Ako navrhovateľ uviedol, uznesenie o vznesení obvinenia považuje za nezákonné rozhodnutie a v jeho priamej príčinnej súvislosti vznikla žalobcovi škoda, nakoľko bol nútený poveriť svojou obhajobou obhajcu, ktorému bol nútený za poskytnuté právne služby zaplatiť. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené alebo v ktorom bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, treba hľadať v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 tohto zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiali do základných práv jednotlivca. Žalobca súhlasí s tým, že na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie alebo to, či sa podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Na prospech svojej argumentácie navrhovateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 zo dňa 18.08.2010, ako aj nález Ústavného súdu SR, č. II ÚS 25/2011 zo dňa 24.03.2011. Listom zo dňa 29.07.2014 označeným ako "Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci, pri výkone verejnej moci" sa žalobca v súlade s § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci domáhal predbežného prerokovania jeho nároku. Škodu, ktorú si uplatnil pozostáva zo sumy 2 212,89 €, ktorú zaplatil obhajcovi z titulu obhajoby za poskytnutú právnu pomoc. Prípisom zo dňa 12.08.2014 označeným ako "I. U. - žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody" bolo žalobcovi oznámené, že jeho žiadosť bola zaslaná na prerokovanie Ministerstvu spravodlivosti SR ako orgánu príslušnému na prerokovanie nároku na náhradu škody. Ministerstvo spravodlivosti vrátilo listom zo dňa 22.08.2014 postúpenú žiadosť späť žalobanému ako orgánu príslušnému v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) v spojení s ust. § 4 ods. 3 zákona o zodpovednosti na škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Listom zo dňa 16.09.2014 bolo žalobcovi, napriek vyššie uvedenému oznámené, že žalovaný podľa jeho názoru nie je orgánom príslušným na prerokovanie žiadosti. V súvislosti s otázkou, ktorý orgán je v danom prípade príslušný konať v mene štátu poukázal žalobca na právoplatný rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/984/2013, v ktorom súd skutkovo i právne obdobnej veci vyjadril názor, že orgánom oprávneným

konať za štát v súdnych konaniach o náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím v prípade, že prokurátor podanú sťažnosť zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu, je podľa zákona č. 514/2003 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky.

Žalovaný v konaní zastúpený Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky v písomnom podaní zo dňa 23.04.2015 pod č. VI/5 Gc 1/15/1000-3, ako aj na pojednávaní súdu povereným zástupcom prokuratúry dňa 20.07.2015 uviedol, že v prvom rade upozorňuje na skutočnosť, že v súlade s platnou právnou úpravou nie je orgánom, ktorý by mal konať v mene štátu, čo odôvodňuje v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., kde štát, t.j. Slovenská republika, je zodpovedným za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v trestnom konaní. V súlade s ust. § 21 O.s.p. pred súdom za štát koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom je potom práve zákon č. 514/2003 Z.z., ktorý v ust. § 4 ods. 1 a 2 ustanovuje pôsobnosť konať v mene Slovenskej republiky. V dôsledku ostatnej novely zákona č. 514/2003 Z.z. (platnej a účinnej od 01.01.2013) vznikla situácia, kedy je sporné, ktorý orgán je oprávnený konať v mene Slovenskej republiky v prípade, ak titulom na náhradu škody je uznesenie o vznesení obvinenia. Z ustanovení Trestného poriadku je nesporné, že vo väčšine prípadov vydáva uznesenie o vznesení obvinenia práve vyšetrovateľ, prípadne poverený príslušník policajného zboru. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia je príslušný opravný prostriedok, ktorým je v zmysle § 185 a nasl. Trestného poriadku sťažnosť. O sťažnosti rozhoduje prokurátor. Prokurátor je oprávnený sťažnosti vyhovieť a uznesenie o vznesení obvinenia zrušiť, prípadne sťažnosť zamietnuť a tým potvrdiť uznesenie o vznesení obvinenia. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vo svojich jednotlivých vyjadreniach v rámci súdnych konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci v minulosti dôvodilo tým, že v prípade, ak prokurátor nezamietne sťažnosť obvineného, t.j. potvrdí uznesenie o vznesení obvinenia, v podstate takýmto postupom odobrí postup vyšetrovateľa, prípadne povereného príslušníka Policajného zboru, a teda sa dá predpokladať, že vyšetrovateľ konal zákonne. Ministerstvo vnútra SR dôvodilo, že v prípade, ak prokurátor zamietne sťažnosť obvineného, nie je možné dospieť k inému záveru ako k záveru, že Ministerstvo vnútra SR nie je v danom prípade orgánom oprávneným konať v mene štátu. Túto premisu pretavilo Ministerstvo vnútra SR aj do novely zákona č. 514/2003 Z.z., a teda Ministerstvo vnútra bude konať v mene štátu len vtedy, ak prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru, keď ďalšou podmienkou pre vznik ich zodpovednosti je skutočnosť, že prokurátor nepodal v danej trestnej veci obžalobu príslušnému súdu. Vyššie uvedeným má žalovaný za to, že je vysporiadaná otázka, kedy koná v mene štátu Ministerstvo vnútra, ktoré si svoju pôsobnosť značne oklieštilo. Otázkou zostáva kto má konať v prípade, ak prokurátor zamietne sťažnosť obvineného voči uzneseniu o vznesení obvinenia, prípadne, ak podá obžalobu. Na výklad dotknutých ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. je možné nazerať ako na gramatický výklad alebo možnosť aplikovať systematický a logický výklad. Gramatickým výkladom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. žalovaný dospel k záveru, že ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. znie nasledovne: "Generálna prokuratúra Slovenskej republiky koná v mene štátu len, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu (rozumej prokurátor) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní". Z citovaného ustanovenia vyplýva, že škodu musí spôsobiť prokurátor v občianskom súdnom konaní, trestnom konaní alebo v správnom konaní. Ak zotrváme na judikatúrou ustanovenom titule, t.j. za titul nároku náhrady škody budeme považovať uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré je predbežne vykonateľné, t.j. odo dňa jeho vydania vyšetrovateľom, prípadne povereným príslušníkom PZ, má právne účinky, a to bez ohľadu na jeho oznámenie obvinenému (aj s prihliadnutím na zákaz neobmedzenej kauzality), nie je možné dospieť k záveru, že škodu spôsobil orgán podľa osobitného predpisu v trestnom konaní, a teda nie je možné aplikovať citované ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. Uznesenie o vznesení obvinenia je predbežne vykonateľné, a teda právne účinky voči obvinenému nastávajú už jeho vydaním bez ohľadu na jeho oznámenie či právoplatnosť. Škoda je teda spôsobená už jeho vydaním a poškodenému vzniká škoda jeho vydaním, pričom ho vydal vyšetrovateľ, prípadne poverený príslušník PZ a nie orgán podľa osobitného predpisu, t.j. prokurátor. Bez ohľadu na následné konanie prokurátora v rozsahu rozhodovania o sťažnosti nie je možné bez ďalšieho dospieť k záveru, že konať v mene štátu má Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, a to z dôvodu, že orgán podľa osobitného predpisu, t.j. prokurátor nespôsobil škodu, ktorej sa poškodený domáha. Ak teda v danom prípade nie je oprávnené konať ani Ministerstvo vnútra, ani Generálna prokuratúra SR, potom sa javí, že je možné aplikovať len ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., a teda, ak nie je možné príslušný orgán určiť podľa odseku 1, v mene štátu koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

V zmysle systematického a logického výkladu citovaných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. žalovaný uvádza, že ak by na rozdiel od vyššie uvedeného gramatického výkladu pristúpil k logickému a systematickému výkladu zákona tak, ako to urobilo Ministerstvo vnútra SR, pri návrhu svojej pôsobnosti konať v mene štátu, potom bude nevyhnutné aj v tomto prípade prihliadnuť na ustanovenia Trestného poriadku, ktoré upravujú postup orgánov činných v trestnom konaní a ich oprávnenia, z ktorých následne môže dospieť k záveru v akom štádiu je ktorý orgán zodpovedný za prebiehajúce trestné konanie, a teda aj oprávnený konať v mene štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Titulom náhrady škody je uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré judikatúra označila za nezákonné rozhodnutie. Ako už bolo uvedené vyššie, toto rozhodnutie vydal vyšetrovateľ, prípadne poverený príslušník Policajného zboru. Zákon č. 514/2003 Z.z. v znení po novele platnej a účinnej od 01.01.2013 ustanovil v § 4 ods. 1 písm. b) dve podmienky, ktoré vylučujú zodpovednosť Ministerstva vnútra SR na konanie, a to po prvé, že prokurátor nezamietne sťažnosť a druhou podmienkou je, že prokurátor nepodá v danej veci obžalobu. Ministerstvo vnútra teda zodpovedá len za neprávoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo prokurátorom zrušené na základe riadneho opravného prostriedku. V tomto štádiu je potrebné uviesť, že prípravné konanie v rámci trestného konania sa môže skončiť buď v dôsledku uznesenia prokurátora, ak sú splnené zákonom ustanovené podmienky, alebo podaním obžaloby. V súlade s ust. § 238 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. podanú obžalobu predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytuje spoľahlivý základ, najmä preverí, či "prípravné konanie, ktoré jej predchádzalo bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať". V súlade s ust. § 241 ods. 1 citovaného zákona obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcej osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu môže postúpiť vec inému súdu, inému orgánu, zastaviť trestné stíhanie, prerušiť trestné stíhanie, odmietnuť obžalobu, podmienne zastaviť trestné stíhanie, vydať trestný rozkaz, prípadne môže nariadiť hlavné pojednávanie. Pri predbežnom prejednaní senát môže postúpiť vec inému súdu, inému orgánu, zastaviť trestné stíhanie, prerušiť, vrátiť vec prokurátorovi, odmietnuť obžalobu, postúpiť samosudcovi vec, prípadne môže nariadiť hlavné pojednávanie. Z citovanej právnej úpravy je nesporné, že môže nastať viacero alternatív, ako môže postupovať súd po doručení obžaloby. Dá sa však dospieť k záveru, že ak samosudca preskúma obžalobu, prípadne senát predbežne prejedná obžalobu a následne nariadi hlavné pojednávanie vo veci, dokonca vydá trestný rozkaz, ako v tomto prípade, má sa za to, že prípravné konanie vrátane podania obžaloby bolo zákonné. Ak teda máme uplatniť logický a systematický výklad zákona, musíme dospieť k záveru, že konať v mene štátu v prípade, ak sa za titul považuje nezákonné rozhodnutie v rozsahu uznesenia o vznesení obvinenia, by malo:

- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vtedy, ak prokurátor nezamietne sťažnosť a nepodá v trestnej veci obžalobu,
- Generálna prokuratúra vtedy, ak trestné konanie bolo ukončené v prípravnom konaní v dôsledku rozhodnutia prokurátora v prípade z dôsledku rozhodnutia sudcu pri preskúmaní obžaloby, prípadne senátu pri predbežnom prejednaní obžaloby za podmienky, že nedôjde k nariadeniu hlavného pojednávania, prípadne k vydaniu trestného rozkazu,
- Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vtedy, ak súd prijme obžalobu na konanie, vytýči hlavné pojednávanie, v prípade vydá trestný rozkaz, a to z dôvodu, že príslušný súd preskúmal / prejednal podanú obžalobu a s ňou súvisiace spisy a uznal zákonnosť prípravného konania v danej trestnej veci, a teda odobril a potvrdil zákonnosť prípravného konania.

Žalovaný poukázal taktiež na závery prijaté Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II ÚS 163/2013-50 zo dňa 13.11.2013, v zmysle ktorých skutočnosť, že vydaním uznesenia o vznesení obvinenia dochádza k posunu v rámci procesných štádií trestného konania do štádia, v ktorom sa trestné konanie vedie už pre vyšší stupeň pravdepodobnosti, že prešetrovaný skutok spáchala konkrétna osoba, v tomto uznesení označená, t.j. trestné konanie sa presúva do štádia zisťovania skutočností rozhodujúcich pre potvrdenie alebo vyvrátenie tohto trestného obvinenia, ktoré je tak vlastne predpokladom tohto šetrenia, tak vzhľadom na uvedené uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Z vyššie uvedeného nálezu Ústavného súdu SR je nesporné, že uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce

zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr nepotvrdila. V tomto konkrétnom prípade došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby v súlade s § 285 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný, pričom si žalovaný dovolí poukázať na skutočnosť, že dôkazy zhromaždené v rámci prípravného konania neumožňovali prokurátorovi urobiť iné rozhodnutie ako podať obžalobu vo veci, aby súd po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní rozhodol o vine či nevine žalobcu. Zásadu in dubio pro reo je totiž oprávnený použiť len súd pri rozhodovaní o vine, pričom prokurátor je povinný vždy v prípade, ak existujú dve skupiny dôkazov podať obžalobu. Okresný súd oslobodil žalobcu potom, ako vyhodnotil všetky dôkazy z prípravného konania a hlavného pojednávania. Tak isto žalovaný poukázal na skutočnosť, že ak dôjde k oslobodeniu spod obžaloby v súlade s ust. § 285 písm. c) súd, ktorý rozhoduje vo veci dokazovaním vykonaným na hlavnom pojednávaní preukáže, že skutok uvedený v obžalobe v návrhu sa stal a vykazuje znaky trestného činu, avšak vykonané dokazovanie neumožňuje nepochybný záver, že je to práve obžalovaný kto inkriminovaný skutok spáchal. S prihliadnutím na citovaný nález Ústavného súdu a osobitosti daného prípadu sa žalovanému javí, že neexistuje základný predpoklad na priznanie nároku na náhradu škody, t.j. nezákonné rozhodnutie.

Žalovaný taktiež uviedol, že okrem neexistencie nezákonného rozhodnutia v predmetnej veci absentuje taktiež príčinná súvislosť medzi konaním žalovaným a vznikom škody. Poukázal na skutočnosť, že v tomto prípade sa nejednalo a tzv. nutnú obranu, z tohto dôvodu si žalobca nemusel zvoliť obhajcu, pretože jeho práva boli garantované všetkými orgánmi činnými v trestnom konaní.

Súd vykonal dokazovanie prečítaním a oboznámením sa so spisom okresného súdu sp. zn. 22T/5/2013, pričom zistil tento skutkový stav:

Uznesením Okresného riaditeľstva PZ SR v Lučenci, odbor kriminálnej polície, oddelenie všeobecnej kriminality ČVS: ORP 191/OVK-LC-2012 zo dňa 13.03.2012 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku a zároveň podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku začalo stíhanie obvineného I. U. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. d) Trestného zákona a prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v priebehu mesiaca apríl 2011 v katastri obce I., na parc. č. XXXX/XX, XXXX/X Z. XXXX/X pri cestnej komunikácii medzi obcami Á. - I. v rozpore s predpisom na ochranu prírody a krajiny bez povolenia dal vypáliť 68 stromov dreviny jaseň, 5 stromov dreviny čerešňa, 14 stromov dreviny agát a 27 stromov dreviny hrab, pričom spoločenská hodnota týchto drevín bola príslušníkmi štátnej ochrany prírody vyčíslená sumou 34 784,144 € a odcudzením drevnej hmoty spôsobil pre majiteľku Z. N. škodu vo výške 370,08 €. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že skutkové okolnosti boli zistené zo spisového materiálu ORP-KP-OEK 684/2011 Okresného riaditeľstva, odboru kriminálnej polície, a to najmä úradných záznamov o podaní vysvetlenia Z. N., V. N. I., D. Y., C. S., I. U., vyčíslenia spoločenskej hodnoty drevín a hodnoty odcudzenia drevnej hmoty vypracovanými SR, úradných záznamov z ohliadok miesta činu, katastrálnych máp, listov vlastníctva a zo správy Obecného úradu E..

Podaním zo dňa 19.03.2012 označeným ako "Sťažnosť" žalobca v postavení obvineného, zastúpený obhajcom JUDr. Radoslavom Uliankom, advokátom Ulianko & Holčík, s.r.o. Zvolen podal proti vyššie vedenému uzneseniu sťažnosť, v zmysle ktorej žiadal, aby bola preskúmaná správnosť, zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a následne, aby bol o spôsobe vybavenia vyrozumený.

Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry v Lučenci sp. zn. 1Pv 152/12-4 bola sťažnosť obvineného I. U. proti uzneseniu sp. zn. ORP-191/OVK-LC-212 z 13.03.2012 zamietnutá. Z odôvodnenia vyplýva, že trestná činnosť obvineného je doposiaľ preukázaná najmä úradnými záznamami o výsluch svedkov N., V. I., D. Y. Z. C. S., z ktorých jednoznačne vyplýva, že obvinený prostredníctvom najatých robotníkov vypálili väčšie množstvo stromov v blízkosti miestnej komunikácie medzi obcami Á. - I., pričom k takému výrubu nemal súhlas ani vlastníka pozemku, ani orgánu životného prostredia.

Z úradného záznamu zo dňa 09.12.2011 číslo spisu ORP-KP-OEK 684/2011 o podaní informácie žalobcom I. U. vyplýva, že menovaný bol podľa ust. § 17a zákona o Policajnom zbore vyzvaná, aby podal informáciu týkajúcu sa podozrenia zo spáchania trestného činu krádeže a porušovania ochrany rastlín a živočíchov. K veci uviedol, že čo sa týka predmetného výrubu drevín jaseň, čerešňa, agát, hrab v k.ú. I., obec Á., tak tento bol podľa jeho vedomostí vykonaný na parc. KN reg. "E" č. XXXX/X, XXXX/X

Z. XXXX/XX. V marci 2011 bolo na stromoch, ktoré sa v tom čase nachádzali na uvedených parcelách napadané veľké množstvo snehu, následkom čoho došlo k ich nakloneniu nad cestnú komunikáciu prechádzajúcu I., čím mohli ohroziť bezpečnú premávku na tejto komunikácii. Dňa 18.04.2011 oslovil na Obecnom úrade v Á. starostu obce D. Y., kde mu uviedol, že prejazdnosť uvedenej asfaltovej cesty je ohrozená naklonenými stromami, že nikto sa o cestu nestará, pričom o daný úsek cesty sa má starať ako správca komunikácie Obec Á.. Starosta mu povedal, že mu na vykonanie nápravy poskytne v prípade potreby ľudí z aktivačných prác. On sám starostovi povedal, že farebne vyznačí stromy, ktoré je potrebné odstrániť, aby bol prejazd po uvedenej komunikácii bezpečný. Následne dňa 21.04.2011 prišli z obce Á. na uvedené miesto, pri uvedenej komunikácii, o ktoré sa jednalo pracovníci aktivačných prác z Obecného úradu Á. na traktore s vlečkou. On týmto pracovníkom ukázal, kde sú dreviny, ktoré majú vyrúbať, tieto boli ním označené oranžovou farbou. Niektoré z nich v ten deň tieto pracovníci aj spracovali, naložili na vlečku, ktorú odviezli na Obecný úrad Á.. Neskôr sa dozvedel, že pri uvedenom vývoze od Obce E. traktor zastavil JUDr. Y., ktorý osádku traktora upozornil na to, že tam nesmú rúbať, pretože sa môže jednať o krádež. Menovaný ďalej uviedol, že on v blízkosti uvedenej cestnej komunikácie vykonal výrub stromov druhu agát, ktoré boli podľa jeho tvrdenia naklonené nad uvedenú cestnú komunikáciu. Tieto stromy on podľa svojho tvrdenia pred výrubom sám označil bielou farbou. Ku skutočnosti, či oprávnenosť, resp. nutnosť výrubu predmetných drevín s niekým konzultoval uviedol, že okrem starostu Obce Á. s nikým. Taktiež sa nevedel vyjadriť k tomu prečo dreviny označené na výrub aktivačnými pracovníkmi obecného úradu boli označené oranžovou a dreviny, ktoré vyrúbal on, boli označené bielou farbou. Rovnako nevedel sa vyjadriť k tomu, prečo biele označenie je na pňoch vyrúbaných drevín počas vykonanej ohliadky 02.11.2011 sa nenachádzalo, avšak 09.12.2011 tam už bolo.

Zo zápisnice o výsluchu svedka D. Y. zo dňa 29.03.2012 vyplýva, že na jar roku 2011, presný deň ani mesiac si už nespomína pre časový odstup, mu zatelefonoval žalobca pán U. a poprosil ho, či by nevedel dodať chlapov, že je potrebné odstrániť nahnuté a popadané stromy na I. lazoch. Svedok mu povedal, že poskytne chlapov a tých mu aj poslal, pričom sám sa na miesto nedostavil a nevie povedať o aké stromy sa malo jednať. Má vedomosť o tom, že chlapi, ktorých tam poslal stromy popílili a haluzinu doniesli na obecný úrad, kde sa spálila, jednalo sa o tenké kusy, tak do 10 cm, zvyšok ostal popri ceste. Na miesto výrubu išiel asi tak po týždni, kde videl, že tento úsek je vyčistený, cesta bola prejazdná a presvetlená. Na stromoch videl farebné označenie, a to sprejom. Vie, že tieto stromy vyznačil pán U., lebo mu to sám povedal. Pokiaľ si spomína, tak na ľavej strane cesty v smere na G. boli všetky označené stromy vypílené, pravej strane stromy neboli vypílené. Na ľavej strane cesty trochu ďalej sú ešte vyznačené stromy, ale tieto nie sú vypílené, lebo ich už nikto nepílil.

Zo zápisnice o výsluchu svedka C. S. zo dňa 29.03.2012 v spojení s úradným záznamom o podaní vysvetlenia zo dňa 16.02.2012 vyplýva, že niekedy na jar roku 2011 ho starosta obce poslal v rámci aktivačných prác na požiadanie pána U., aby šli vyčistiť nepriehľadnú zákrutu v katastri obce I.. Na tento jeho príkaz tam išiel s ďalšími pracovníkmi, kde na mieste ich čakal pán U., tento povedal, že majú vypilovať označené stromy, pričom si spomína, že stromy boli označené oranžovou farbou. Niektoré z týchto stromov ležali popadané na zemi a niektoré stáli, pričom tieto boli nahnuté na cestu. Jednalo sa všetko o stromy tak do 10 cm v priemere. Tieto podľa pokynov pána U. popílili, drevo následne odviezli na obecný úrad a nič na mieste nenechali. Pílili len jeden deň, či sa pílilo viackrát sa vyjadriť svedok nevedel, ale pochyboval o tom. Svedok uviedol, že tam videl aj v tom čase už hrubšie stromy, ale tieto už boli vypílené. Kto ich vypílil, povedať nevedel, nevšimol si, že by tieto hrubšie stromy, ktoré boli vypílené boli označené značkou.

Zo zápisnice o výsluchu svedka JUDr. M. Y. zo dňa 21.09.2012 vyplýva, že svedok si na presný dátum už nespomína, ale bolo to niekedy v apríli 2011, videl ako sa vykonáva výrub stromov, ktoré sa nachádzali na ceste po pravej aj ľavej strane. Stromy boli dopredu vyznačené zelenou a červenou farbou, niektoré tam tak ostali označené doteraz. Pamätá sa, že to bolo v mesiaci apríl, videl vypílené stromy drevín agát, jaseň, čerešňa a myslí, že aj lieska. Tieto stromy videl, ako aj I. U. a jeho brata Q., ktorého pozná len z videnia. Uvedené drevo navozili z tejto časti pod Q. U., kde bolo napílené na kúrenie v krbe. Keď videl tento výrub, opýtal sa ľudí, ktorí ho realizovali, lebo tam boli ľudia zo sociálne podniku, či majú povolenie na výrub, títo mu však povedali, že na to povolenie netreba. Svedok ďalej uviedol, že na jar roku 2011 žiadna kalamita nebola, boli tam raz len polámané stromy, a to buď v januári alebo februári 2011, ale tie boli vyššie. Tieto stromy, ktoré boli vypílené boli zdravé a neboli choré. Vie, že neskôr pne týchto stromov niekto niečím potom natrel a tieto následne očerneli. Čím boli natreté, k tomu sa svedok nevedel vyjadriť, neskúmal to. Svedok uviedol, že celé to trvalo od apríla 2011, tak dva-tri mesiace, presnejšie

sa vyjadriť nevedel. Trvalo to do leta, raz tam videl pracovníkov VPP Á., asi 3-4 ľudí, keď sa rozprával s U., že kto tam robil, tak mu povedal, že nejakí ľudia zo sociálneho podniku z Veľkého Kríťa. Vždy keď sa tam pílilo, tak tam videl I. U. aj s jeho bratom a myslí, že aj so synovcom.

Zo zápisnice o výsluchu svedka Q. U. z 29.10.2012 vyplýva, že bolo to v mesiaci apríl 2011, okolo 13.04.2011 napadol ťažký sneh a tento polámal konce stromov, ktoré rástli vedľa cesty medzi obcami I. a G. R. okolo oporného múra cesty. Za tým účelom potom pomohol bratovi vypíliť výmlady stromov, ktoré ležali cez cestu, tiež skrátili pne stromov, lebo tieto boli vysoké a okrem toho ešte uložili haluzinu, ktorá ležala na ceste a tiež uložili skaly, ktoré vypadli do oporného múra. Toto urobili za účelom sprejazdenia cesty, lebo sa inak na nej nedalo jazdiť, pričom svedok mal ísť k lekárovi na pravidelnú kontrolu a keby tieto stromy a konáre čo ležali na ceste neodstránili, tak by cez cestu nevedeli prejsť. Keď už po výrube odstraňovali haluzinu, zastavil sa pri nich pán Y., ktoré z minulosti pozná, pretože bol taktiež policajtom.

Zo zápisnice o výsluch svedka D. I. zo dňa 20.11.2012 vyplýva, že býva v obci Á., pričom vie, že to bolo nejako na jar 2011, kedy bol na VPP jeden deň na základe pokynu starostu obce pán Y. spolu s viacerými osobami pomáhať po ceste smerom na I.Č., kde ich čakal pán U., že majú pozbierať nejaké konáre z cesty. Keď došli na miesto, tak pán U. tam sa už nachádzal, pričom svedok videl, že tam boli vypílené stromy pozdĺž cesty, pričom kmene stromov tam už nevidel, čo bolo hrubšie zo stromov, bolo preč a na mieste ostali len zvyšky, teda konáre. Ešte videl, že pne pozdĺž cesty boli označené červenou farbou, potom podľa pokynu pána U. pozbierali nejaké haluze a odviezli ich na obecný úrad. Svedok uviedol, že v čase predtým ako išli zbierať z cesty tú haluzinu v okolí nebola búrka ani nejaký silný vietor.

Z výpovede výsluchu svedka C. R. zo dňa 20.11.2012 vyplýva, že niekedy na jar roku 2011 pracoval na Obecnom úrade Á. ako koordinátor pre VPP. Presný deň ani mesiac si už nepamätá, vie len toľko, že jedenkrát dal starosta obce pán Y. pokyn, aby išli na obecnom traktore vyčistiť cestu od konárov smerom na I.. Podľa pokynov toto vykonali, pričom išiel s nimi aj pán U.. Keď došli na miesto tak videl, že sú tam na ceste a popri ceste konáre a vetvy zo stromov. Čo sa týka samotných stromov, tie tam nevidel, resp. ich kmene, tieto tam už nevidel. Potom podľa pokynu pána U. naložili na vlečku haluzinu a konáre a odviezli ich na obecný úrad, kde raždie zložili a neskôr sa spálilo. Raždie odviezli na jeden raz, ale boli tam čistiť dvakrát, pričom opakuje, že raždie sa odviezlo len raz. Nakolko čistili len popri ceste, nepozeral sa po pňoch a nevie povedať, či tieto boli označené nejakou farbou. Taktiež si nepamätá, že by v tomto období predtým ako išli čistiť cestu v okolí bola nejaká kalamita.

Zo zápisnice o výpovede svedka N. Y. zo dňa 20.11.2012 (č.l. 57 trestného spisu) vyplýva, že býva v obci Á. a na jar roku 2011 pracoval na Obecnom úrade Á. ako VPP. Presný deň ani mesiac si nevie spomenúť, vie len toľko, že jedenkrát dal starosta obce pán Y. pokyn, aby išli na obecnom traktore vyčistiť cestu od konárov smerom na I.. Podľa jeho pokynov teda išli a šiel s nimi aj pán U.. Keď prišli na miesto samé videl, že sú tam na ceste a popri ceste konáre a vetvy zo stromov. Samotné kmene stromov ani pne nevidel. Na pokyn pána U. pozbierali raždie a naložili ho na traktor a odviezli na obecný úrad, kde ho aj zložili. Raždie boli odvieť asi na dvakrát, ale to už presne nevie. Nepamätá si, že by predtým ako išli cestu čistiť bola v okolí nejaká kalamita.

Z úradného záznamu zo dňa 02.11.2011 Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Lučenec, číslo spisu ORPZ-LC-KP2-685/2011 (č.l. 59 trestného spisu) vyplýva, že pracovníkmi OKP ORPZ v Lučenci v súvislosti s konaním vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu krádeže a porušovania ochrany rastlín a živočíchov, ktorého sa mala dopustiť neznáma osoba tým, že v k.ú. obce Á. - I. v mesiaci marec - apríl 2011 uskutočnila na parcelách č. KNE XXXX/X Z. XXXX/X Z. XXXX/XX výrub viacerých drevín druh jaseň, agát, hrab a čerešňa. Za týmto účelom bola na uvedenom mieste výrubu uskutočnená previerka, z ktorej bola vyhotovená fotodokumentácia a vykonané merania, kde bol zistený výrub drevín jaseň v počte 68 ks, čerešňa v počte 5 ks, agát v počte 14 ks a hrab v počte 27 ks. Počas previerky na mieste nebolo zistené u zameraných a nafotených drevín žiadne farebné označenie na pni, resp. na kmene stromu. Po pravej strane od uvedeného výrubu smerom do I. vo vzdialenosti cca 50 až 100 metrov boli uskutočnené farebné (oranžová farba) označenie viacerých stromov, kde bolo zistené, že uvedené vyznačoval v mesiaci marec - apríl 2011 osobne I. U.. Rovnaké farebné označenie (oranžová farba) sa nachádzalo aj na viacerých drevinách, stromoch v blízkosti nehnuteľnosti kde toho času býva Q.J. U. (brat I. U.). Taktiež tam v blízkosti na viacerých stromoch nachádzalo aj farebné označenie (zelená farba), kde bolo zistené, že uvedené označenie vykonali pracovníci Štátnych lesov,

š.p., a to dreviny určené na výrub. Prílohou úradného záznamu sú fotografie č. 1 až 20 stromov a drevín, na ktorých bol vykonaný neoprávnený výrub.

Z úradného záznamu zo dňa 09.12.2011 Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Lučenec, číslo spisu ORPZ-LC-KP2-685/2011 (č.l. 63 trestného spisu) vyplýva, že v súvislosti s konaním vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu krádeže a porušovania ochrany rastlín a živočíchov, ktorého sa mala dopustiť neznáma osoba tým, že v k.ú. obce Á. - I. v mesiaci marec - apríl 2011 uskutočnila na parcelách č. KNE XXXX/X Z. XXXX/X Z. XXXX/XX výrub viacerých drevín druh jaseň, agát, hrab a čerešňa. Za týmto účelom bola na uvedenom mieste výrubu uskutočnená opakovaná previerka, kde bola vyhotovená fotodokumentácia za prítomnosti I. U. Z. Š. V.. V čase previerky sa na pňoch nachádzalo farebné označenie (biela farba), kde toto označenie počas miestneho preverovania vykonaného 02.11.2011 nebolo vyznačené.

Z úradného záznamu zo dňa 16.02.2012 Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Lučenec, číslo spisu ORPZ-LC-KP2-685/2011 (č.l. 65 trestného spisu) vyplýva, že v súvislosti s konaním vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu krádeže a porušovania ochrany rastlín a živočíchov, ktorého sa mala dopustiť neznáma osoba tým, že v k.ú. obce Á. - I. v mesiaci marec - apríl 2011 uskutočnila na parcelách č. KNE XXXX/X Z. XXXX/X Z. XXXX/XX výrub viacerých drevín druh jaseň, agát, hrab a čerešňa. Za týmto účelom bola na uvedenom mieste výrubu uskutočnená opakovaná previerka, z ktorej bola vyhotovená fotodokumentácia za prítomnosti D. Y. Z. C. S.. V čase previerky C. S. ukázal miesta, na ktorých v apríli 2011 aktívny pracovník OÚ Á. vykonali čistenie okolo cestnej komunikácie podľa pokynov I. U.. Taktiež bola zadovážaná fotodokumentácia drevín a miest, kde I. U. vyznačil výrub, ale k výrubu nedošlo.

Zo správy Obecného úradu obce Á. zo dňa 29.11.2011 (č.l. 77 trestného spisu) vyplýva, že na parcely č. XXX Z. XXXX na výrub drevín rastúcich mimo lesa podľa § 90 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane krajiny a prírody v roku 2011 písomne obec nevydávala, či bolo povolenie vydané v roku 2010 o tom vedomosti nemá.

Z meteorologického posudku Slovenského hydrometeorologického ústavu (č.l. 110 trestného spisu) zo dňa 30.10.2012 vyplýva, že na základe vyhodnotenia vybraných klimatických ukazovateľov za mesiace marec 2011 a apríl 2011 možno konštatovať, že v dňoch od 07.04.2011 až do 10.04.2011 boli vytvorené podmienky, za ktorých mohlo dôjsť k vzniku vetrovej kalamity. Vietor vtedy dosahoval lokálne v nárazoch rýchlosť od 55 km/h do 65 km/h, čo podľa medzinárodnej Beaufortovej anemometrickej stupnice zodpovedá prudkému až búrlivému vetru. Treba však zdôrazniť, že SHMÚ nedisponuje údajmi, na základe ktorých by bolo možné jednoznačne potvrdiť, že v uvedenom čase ku kalamite aj skutočne došlo.

Článok 46 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len "Ústavy SR"), každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 1 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci s účinnosťou ku dňu 13.03.2012, tento zákon upravuje
a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci s účinnosťou ku dňu 13.03.2012, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci s účinnosťou ku dňu 13.03.2012, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci s účinnosťou ku dňu 13.03.2012, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci s účinnosťou ku dňu 13.03.2012, právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci s účinnosťou ku dňu 13.03.2012, náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Podľa § 131 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestného poriadku (ďalej len "TP"), pred výsluchom svedka treba vždy zistiť jeho totožnosť a pomer k obvinenému, poučiť ho o význame svedeckej výpovede a o práve odoprieť výpoveď, a ak treba, aj o zákaze výsluchu; svedka treba poučiť aj o možnosti a podmienkach poskytnutia ochrany pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu podľa osobitného predpisu. Svedok musí byť vždy poučený o tom, že je povinný vypovedať pravdu, nič nezamlčať, a o trestných následkoch krivej výpovede.

Podľa § 152 ods. 2 O.s.p., rozsudkom má sa rozhodnúť o celej prejednáwanej veci. Ak je to však účelné, môže súd rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe.

Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Pre správnu interpretáciu tohto ustanovenia nestačí len vychádzať z jeho jazykového znenia, teda gramatického doslovného výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť aj systematický a teleologický výklad. Z hľadiska systematického výkladu objasňujúceho obsah právnej normy vo vzájomných súvislostiach s inými právnymi normami možno dospieť k záveru, že podľa citovaného ustanovenia § 18 ods. 1, ktoré je umiestnené vo štvrtej časti označenej ako spoločné ustanovenia prichádza do úvahy jeho praktické uplatnenie (teda zahrnutie trov konania, ktoré vznikli v konaní, v ktorom bola vec postúpená inému orgánu do náhrady škody) aj v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré podmienky upravuje § 6 tohto zákona. Z hľadiska výkladu teleologického vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, ktorým je v prípade uvedeného zákona ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle § 406 ods. 3 Ústavy SR nemožno lipnúť na formálnom zrušení tvrdeného nezákonného ustanovenia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Za ústavne konformný treba teda považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, oslobodenie spod obžaloby, ak k takémuto rozhodnutiu došlo pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o oslobodení obžalovaného spod obžaloby sa trestné konanie končí, a teda zanikajú aj účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia.

Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania treba hľadať v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a vo všeobecnej rovine v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, teda princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno prehliadnúť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej, škodu nepôsobiacej interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto ak sa ich postup ukáže ako mylný a zasahujúci do základných práv. V

takejto situácii nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu, v zmysle ktorého každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi musí byť odčinená. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (viď rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 1Cz 6/90 a rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 53/93). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti), začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

K otázke oprávnenia konať za Slovenskú republiku:

Žalobca výslovne označil za nezákonné rozhodnutie uznesenie o vznesení obvinenia tak, ako to vyplýva z podanej žaloby, ako aj žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a neodvodzuje nárok od iného rozhodnutia alebo úradného postupu, tzn. že je bez významu, že v konaní bol vydaný aj trestný rozkaz či odcudzujúci rozsudok, nakoľko tieto nikdy právoplatnosť nenadobudli. Zákom č. 412/2012 Z.z. došlo s účinnosťou od 01.01.2013 k novelizácii zákona č. 514/2003 Z.z., ktorej cieľom bolo zvýrazniť význam dozoru prokurátora v trestnom konaní. V prípade nárokov odvodzovaných od uznesenia o vznesení obvinenia si podľa doterajšej právnej úpravy účinnej do 31.12.2012 súdna prax vrátane rozhodnutí Najvyššieho súdu osvojila záver, že v mene štátu koná buď Ministerstvo vnútra SR alebo Generálna prokuratúra SR podľa toho, ktorý z nich začal vo veci konať ako prvý alebo ktorému bola skôr doručená žiadosť o predbežné prerokovania nároku. Od novelizácie počnúc 01.01.2013 je pre konkurenciu príslušnosti Ministerstva vnútra SR a Generálnej prokuratúry SR rozhodujúce či prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia a či podal v trestnej veci obžalobu. Vzhľadom na to, že v tomto prípade žalobcova sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola zamietnutá, následne bola zo strany prokurátora podaná obžaloba je daná príslušnosť Generálnej prokuratúry SR pre konanie v mene štátu. V prípade, ak by žalobca namietal nezákonné rozhodnutie alebo nesprávne úradné postupy viacerých štátnych orgánov, na vec by bolo potrebné aplikovať § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z.z., pričom podľa uvedeného ustanovenia by bola taktiež príslušná Generálna prokuratúra SR ako orgánu, ktorého bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku. Z vyššie uvedených dôvodov, nakoľko žalobca nenamieta nezákonnosť, resp. nesprávnosť postupu súdov a prípadné rozšírenie titulu uplatneného nároku o rozhodnutia a úradné postupy súdu bez dispozičného úkonu žalobcu ex offa je neprípustné, aj preto orgánom oprávneným konať za Slovenskú republiku je Generálna prokuratúra.

K predpokladom zodpovednosti za škodu:

V otázke posudzovania zákonnosti trestného stíhania a vydania uznesenia o začatí trestného stíhania voči žalobcovi je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobca (sťažovateľ) bol oslobodený spod obžaloby oslobodzujúcim rozsudkom súdu, pričom táto skutočnosť však sama o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od počiatku inak vadné. Dôkazné požiadavky, ktoré je potrebné splniť, aby mohla byť osoba uznaná vinnou sa líšia od dôkazných požiadaviek, ktoré je potrebné splniť, aby osoba mohla byť trestne stíhaná. Pokiaľ na uznanie viny obžalovaného je potrebné, aby bola splnená dôkazná povinnosť presahujúca rozumnú pochybnosť vo vzťahu k obžalovanému v prípade vydania uznesenia o začatí trestného stíhania voči konkrétnej osobe postačuje dôvodné podozrenie, že osoba trestný čin spáchala. Na druhej strane teda môžu existovať prípady dôvodného podozrenia, ktoré v súdnom konaní nevyústia v odsúdenie nad rozumnú pochybnosť. Uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z toho dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť zo spáchania určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila (nález Ústavného súdu SR sp. zn. IIÚS 163/2013). Rovnako je potrebné poukázať aj na závery Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. IIIÚS 165/2002, v zmysle ktorých v žiadnom prípade nie je možné zodpovednosť za škodu titulom nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia interpretovať tak, že by každé vznesenie obvinenia, ktoré nevyústilo do právoplatného odcudzujúceho rozsudku bolo možné považovať za protizákonné.

Z vyššie uvedených dôvodov preto vyvstáva otázka či v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi existovala určitá rozumná pravdepodobnosť o spáchaní skutkov konkrétne jeho osobou.

Súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 2To 2/14-185 zo dňa 23.01.2014 v časti odôvodnenia, kde vo vzťahu k prvostupňovému rozsudku, a tým pádom aj k celému trestnému konaniu odvolací súd konštatuje, že skutkové zistenia sú neúplné, vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať, prípadne vykonať ďalšie dôkazy. Následný oslobodzujúci rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/5/2013-192 zo dňa 27.02.2014 v odôvodnení konštatuje, že obžalovaného usvedčoval z trestnej činnosti len jeden svedok, u ktorého bolo zistené, že jeho vzťah s obžalovaným nebol dobrý, z celého dokazovania je zrejmé, že vznikli vážne pochybnosti o tom, či skutok spáchal obžalovaný alebo nejaká iná osoba. Vo vzťahu k výpovedi jediného svedka, ktorý usvedčoval žalobcu z trestnej činnosti, a to JUDr. Y., súd konštatuje, že jeho výpoveď je v rozpore s výpoveďou jednak obžalovaného, ako aj ostatných svedkov, bolo preukázané, že medzi obžalovaným a svedkom JUDr. Y. vládne dlhoročné nepriateľstvo, preto nie je možné vylúčiť, že svedok Y. vypovedá nestranne a taktiež nie je možné vylúčiť, že svedok Y. túto situáciu nesprávne vyhodnotil, keď prechádzal autom po ceste. Zároveň je konštatované, že zo správy hydrometeorologického ústavu vyplýva, že boli splnené podmienky, za ktorých mohlo dôjsť ku vzniku veternej kalamity.

Otázkou preto je, či v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia existovala určitá pravdepodobnosť vzhľadom na vykonané dokazovanie, že predmetný skutok spáchal obvinený, a teda je dôvodné začať voči nemu trestné stíhanie ako voči konkrétnej osobe. V zmysle § 131 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. (Trestný poriadok) pred výsluchom svedka treba zistiť jeho totožnosť a pomer k obvinenému, poučiť ho o význame svedeckej výpovede a o práve odoprieť výpoveď a ak treba aj o zákaze výsluchu, svedka treba poučiť aj o možnostiach a podmienkach poskytnutia ochrany pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu podľa osobitného predpisu. Svedok musí byť vždy poučený o tom, že je povinný vypovedať pravdu, nič nezamlčovať a o trestných následkoch krivej výpovede.

V čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia proti obvinenému podľa názoru súdu mala existovať určitá rozumná miera pravdepodobnosti vzhľadom na vykonané dokazovanie, že predmetného skutku sa mohol dopustiť obvinený. Rozumná miera pravdepodobnosti mohla vyplývať jedine z výpovede svedka JUDr. M. Y., ktorá však bola v rozpore s inými vykonanými dôkazmi, a to výsluchmi svedkov, pričom z obsahu zápisnice o výsluchu tohto svedka vyplýva, že nebol zisťovaný jeho vzťah k domnelému páchatelovi, pričom podľa názoru súdu pri zistení dlhodobého nepriateľského vzťahu svedka k podozrivému by zrejme pri vyhodnotení vtedy dostupných dôkazov bolo mohlo dôjsť k ich súhrnnému posúdeniu v inom kontexte vo vzťahu k vzneseniu obvinenia. Jedine z výpovede svedka JUDr. M. Y., ktorá bola následne vyhodnotená ako nedôveryhodná vyplynulo, že tento vypílený stromy videl, ale vo vzťahu k osobe, ktorá tak mala urobiť svedok nič neuviedol. Obvinenie teda vychádzalo len z určitej domnienky jediného svedka, ktorá však už v čase vznesenia obvinenia bola v rozpore s inými dovtedy vykonanými dôkazmi. Predmetná situácia je z hľadiska vyhodnotenia v kompetencii orgánu činného v trestnom konaní s tým však, že predmetné vyhodnotenie sa môže následne aj preukázať ako nedôvodné a obžalovaný môže byť spod obžaloby oslobodený. Zodpovednosť štátu v tomto prípade je zodpovednosťou objektívnou, t.j. zodpovednosťou za výsledok bez ohľadu na zavinenie. Podľa názoru súdu, keďže v čase vznesenia obvinenia vzhľadom na dôkaznú situáciu, ktorá bola následne súdom vyhodnotená ako nedostačujúca, je možné vyvodiť záver, že na vznesenie obvinenia žalobcovi v čase, keď tak príslušný policajný orgán urobil, nebola zodpovedajúca rozumná miera pravdepodobnosti, že predmetného skutku sa mohol dopustiť.

Vo vzťahu k príčinnej súvislosti a obrane žalovaného, že nešlo o prípad nutnej obhajoby, a teda nebolo nevyhnutné, aby žalobca vynakladal prostriedky na svoju obhajobu a jeho práva boli orgánmi činnými v trestnom konaní garantované, súd poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným s ústavných práv občana, a teda týmto právom disponuje aj žalobca v postavení obžalovaného v trestnom konaní. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobca nie je osobou práva znalou, a teda dôvodne v predmetnej veci využil svoje ústavné právo a za účelom zabezpečenia procesných práv v rámci trestného konania si zvolil obhajcu aj v trestnej veci, ktorá nutnú obhajobu nevyžadovala. Vzhľadom na túto skutočnosť podľa názoru je splnená podmienka priamej príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a protiprávnosťou konania žalovaného.

Vzhľadom k vyššie uvedenému má súd za to, že zodpovednosť žalovaného je daná, pričom však zostáva otázkou ďalšieho posúdenia do akej miery vzhľadom na príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaného zastúpeného príslušnými orgánmi štátu a jednotlivými úkonmi obhajoby vzniklo žalobcovi právo na náhradu tejto škody. Podľa názoru súdu nie všetky úkony právnej služby, ktoré nepochybne

žalobcovi zo strany právneho zástupcu v trestnom konaní boli poskytnuté vznikli v priamej príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia. Žalobca síce nenamieta nesprávny postup súdu, náhradu škody voči tomuto subjektu v zastúpení SR si ani neuplatnil a návrh na predbežné prejednanie nedal, avšak táto skutočnosť z hľadiska určenia výšky škody nemôže zostať nepovšimnutou. Z uvedených dôvodov súd najskôr medzitýmnym rozsudkom rozhodol o tom, že právo žalobcu je dané a následne v prípade, ak tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, bude súd sa zaoberať otázkou výšky škody vo vzťahu k jej výške.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáhať.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods.2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1

- a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- b) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- c) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- d) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- e) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 221 ods. 1 súd rozhodnutie zruší, len ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.